

kooperációban megvalósított fejlesztésekkel a kiegészítő tevékenység a korábbinál gyorsabban bővült.

A VII. ötéves tervben megyénk mezőgazdaságában kiemelt célként érvényesítjük: a termelés további növelését, biztonságának fokozását, a hatékonyság emelését. Szorgalmazzuk az állatfőhelyek rekonstrukciójának gyorsítását, Szentes és Makó térségében új állattenyésztési telepek létesítését. A háztáji és egyéb kisegítő gazdaságok termelési kedvének fenntartását továbbra is biztosítanunk kell. Kezdeményeznünk kell a termelés, feldolgozás, tárolás (különösen a hűtőkapacitás bővítésével), szállítás, forgalmazás összhangjának megteremtését, a végtermék-érdekeltég szélesítését, az üzemi közti együttműködések körének bővítését.

A víztermelő kapacitásuk bővítésével és karbantartásával biztosított volt a lakosság és a gazdaságok vízigényének kielégítése. Ugyanakkor fokozódott a vízellátás, a szennyvízelvezetés és -tisztítás közötti egyensúlytalanság, nem érvényesültek kellően a takarékos felhasználás követelményei. A VII. ötéves terv időszak során törekedünk a vízgazdálkodás iránti igények jobb kielégítésére, a takarékoság és a minőségvédelem egyidejű fokozására.

A vasút teljesítőképességét fokozta — és jelentős energiamegtakarítással járt — a Szeged—Kiskunfélegyháza közötti vonalszakasz villamosítása, a konténerpályaudvar, valamint egy tranzitraktár megépítése Szegeden, továbbá a Szeged—Békéscsaba közötti vasútvonal átépítése. A közúthálózat építése, korszerűsítése és fenntartása a korábbi évekhez képest szerényebb ütemben folytatódott. A közúti tömegközlekedés teljesítményének növekedéséhez hozzájárult Szegeden a trolibuszhálózat és -jár-

műpark fejlesztése. A postai szolgáltatások a pártterkezet, valamint a pártbizottság területfejlesztési irányelvei szerint alakultak.

A közlekedés, hírközlés VII. ötéves tervidőszaki fejlesztéseire alapozva, biztosítjuk a teljesítményeknek a gazdaság, valamint a lakosság szükségletei szerinti alakulását. Szorgalmazzuk a vasúti pálya Szentes—Hódmezővásárhely közötti, valamint a csongrádi Tisza-hídhoz csatlakozó szakasz korszerűsítését, a Csongrád—Szentes közötti új vasúti híd építésének befejezését. Ösztönözzük a telefonellátottság javítása érdekében a távbeszélő-központ és -hálózat kapacitásfejlesztését.

Bővítettük a megye kiskereskedelmi hálózatát. Az ezer lakosra jutó bolti alapterület a kiskereskedelemben meghaladja, a vendéglátásban megközelíti az országos átlagot. A megye városaiban (főleg a lakótelepeken) és a községekben mintegy 25 ABC-áruház, illetve (100 négyzetméternél nagyobb) élelmiszerbolt és 14 vendéglátó üzlet épült, 35 iparcikk-szaküzletet hoztak létre. Legjellemzőbb szervezeti változás a szerződéses és jövedelemérdekeltégű üzemelettel elterjedése. A közel 600. új formában működő egység 23%-os részaránya a forgalomban meghaladja az országos átlagot. Az idegenforgalom fejlődéséhez hozzájárult, hogy 25%-kal bővült a kereskedelmi szálláshelyek kapacitása.

Továbbra is figyelmet kell fordítani a vásárlóerőhöz igazodó árúellátás biztosítására. Ennek érdekében szükséges az árualapok, a választék kereslet szerinti növelése. Biztosítsuk az intenzív hálózatfejlesztést, a városok üzleteinek további ütemes korszerűsítését. Szorgalmazzuk az új lakótelepek valamint a perem- és külterületek ellátottságának javítását.

ségének fokozásához. A tiszta lakásszaporulat összességében nagyobb, mint az előző 5 évben, mert csökkent a szanalás. Öt év alatt közel 700 három-, vagy többgyermekes család lakásgondja lett megoldva (jelenleg még 186-an várakoznak lakásra). Mintegy 11 000 fiatal jutott lakáshoz. A lakáscsere az ösztönzés korszerűsítésével gyorsabbá vált. A lakáshelyzet a beszámolási időszakban tovább javult. A 100 lakásra jutó népesség megyénkben jelenleg (260 fő) kedvezőbb, mint az országos (282 fő). A vezetékvezető-hálózatot ellátott települések száma hétről tizenhatra, a lakásoké 30%-kal nőtt. Így minden 100 lakásból 40-ben (országosan 19-ben) e korszerű energiát használják. A villanyhálózatba bekapcsolt lakások aránya 92,8%-ról 94%-ra emelkedett.

Az állami lakásépítés központilag meghatározott szerény lehetőségei mellett nagyobb figyelmet kell fordítanunk a lakossági, munkáltatói és tanácsi források koncentráltabb felhasználására. A fiatal házaspárok lakásgondjainak gyorsabb megoldása érdekében terjesztjük ki az ügynevezett első lakás koncepció végrehajtását. Folytatnunk kell a közüzemi szolgáltatások (víz-, gáz-, villamosenergia-ellátás) bővítését, melyeknél az ésszerű teherviselés mértékéig támaszkodjunk a lakosság erőforrásaira is.

A munkahelyi körülmények terén legnagyobb figyelmet a munkavédelemre, a munkáellátásra irányult. Csökkent az egészségre ártalmas munkahelyek száma az iparban. A mezőgazdaság kivételével csökkent a balesetek száma. Vállalati üdülőkben 15 %-kal többen pihentek. Az üzemi étkeztetést a dolgozók 54%-a veszi igénybe, arányuk 2% ponttal emelkedett. A rekonstrukciók kapcsán továbbra is szorgalmazzuk az egészségre ártalmas munkahelyek megszüntetését.

A beszámolási időszakban többet foglalkoztunk a környezet védelmével, a természeti értékek megóvásával. Megkezdődött a veszélyes hulladékok biztonságos

elhelyezésének és ártalmatlanításának megoldása. Szorgalmazzuk a környezeti feltételek javítására, a szél károsító hatásának mérséklésére a fásítást, az ültetvénytelepítést. Az általános környezeti kultúra fejlesztését szolgáljuk jobban az oktatási fórumok, a tömegkommunikációs eszközök felhasználásával.

A megyénk lakosságának egészségügyi és szociális ellátását befolyásoló tényezők — az országosnál magasabb a városi lakosság és az idős korúak aránya, jelentős a külterületen élők száma — figyelembevételével fejlesztettük az ellátás színvonalát, célkitűzéseink döntő többsége megvalósult. A területünkön élő emberek egészségi állapota javult. Ösztönzésünkre 1984-ben Szegeden megkezdték a 410 ágyas klinika építését. A szervezeti egyesítéseket követően javult a járóbeteg-ellátás szakmai színvonala, csökkent a párhuzamos vizsgálatok száma, nőtt az ellátás hatékonysága. Deszken a fekvő- és járóbeteg-ellátás egyesítésével megyei tüdőkörház-gondozói egység alakult. A Magyar Vöröskereszt Csongrád megyei testületei és szervezetei a hagyományos feladatok mellett kiemelten foglalkoztak az egészséges életmódra neveléssel, a védőmozgalom szervezésével. Tovább fejlesztettük a társadalmi gondoskodást és feltételeit. A bölcsődei helyek száma 435-tel bővült, ma már az igényjogosultak 17%-a helyezhető el, az igények kielégítése csaknem teljes. Az öregek napközi otthonainak száma 5-tel növekedett (100 hely). A házi szociális gondozás 25 főfoglalkozású és 131 tiszteletdíjas gondozónői állással bővült.

A lehetőségek és a tényleges szükségletek figyelembevételével rangsorolt megyei felújítási programot kell kidolgoznunk, törekedve a beruházási és felújítási tevékenység összhangjának megteremtésére. Támogassuk az új klinikai tömb határidőre történő megépítését. Szorgalmazzuk a megyei kórház létrehozását.

Életszínvonal, életkörülmények, szociálpolitika

A létbiztonságnak és az életszínvonal fenntartásának fontos tényezője volt a foglalkoztatottság elért színvonalának megőrzése. Az aktív keresők aránya megyénkben nagyobb az országos átlagnál. Az eltartottak számának növekedése mellett a magas színvonal megtartását nagyrészt a nők foglalkoztatásának kiterjesztése tette lehetővé. Segítsük a foglalkoztatás színvonalának megőrzését, a munkavállalási feltételek javításával a foglalkoztatás területi arányaiban meglévő különbségek további mérséklését. Csongrád, Kistelek, Mórahalom térségében meglévő szabad munkaerő foglalkoztatásához szükséges feltételek megteremtését.

A lakosság jövedelmi helyzetének javítása érdekében a gazdaság különböző területein tovább szorgalmazzuk az országos átlagbértől való elmaradást, valamint a nők és a férfiak közötti kereseti aránytalanságok mérséklését. Megyénkben a központi forrásból származó jövedelem az országosnál szerényebben, 37%-kal nőtt. Az ipari, építőipari munkabérek korábbi években tapasztalt növekedési üteme mérséklődött. Az áremelkedések ütemét figyelembe véve, azonban a nyugdíjasok jelentős részének mezélhetési gondjai fokozódtak. Megyénkben a jövedelmi helyzetet kedvezően befolyásolja a másodlagos jövedelmek szerzők és jövedelmek országosnál magasabb aránya, az élelmiszerek egy részének megtermelése saját szükségletre, és a viszonylag alacsonyabb árszínvonal az idénycikkek esetében.

Érvényesíttessük következetesebben a munka szerinti elosztás elvét. Segítsük elő az átlagkeresetek országos átlagotól való elmaradásának további mérséklését. Szorgalmazzuk a pótlólagos jövedelemszerzés feltételeinek biztosítását, a szocialista elveinket, a közérdeket és jogszabályainkat sértő jövedelemszerzési módszerek visszaszorítását.

A lakosság jövedelmének felhasználása a korábbiaktól eltérő szerkezetű volt. Nőtt az áruvásárláson belül az élelmiszerekre fordított kiadás. Az egy lakosra jutó betétállomány változatlanul a legmagasabb a megyék között, az országosnál mintegy 15%-kal nagyobb. A lakásépítéssel és -vásárlással, valamint a lakások víz-, energia-, telefon- stb. hálózatba való bekötésével összefüggő kifizetések aránya a magánéros építkezések előtérbe kerülésével emelkedett. Fokozzuk a tudati nevelés hatékonyságát, a szocialista életmódnak megfelelő értékrend széles körű elfogadtatását. Ezzel párhuzamosan javítsuk a tartalmas emberi élet anyagi megalapozásának feltételeit.

A központi intézkedések és a piaci hatások következtében a fogyasztói árszínvonal az országoshoz hasonlóan nőtt. Szorgalmazzuk az állami ellenőrző munka hatékonyságának növelését, az értékesítési lánc egyszerűsítésével és a kínálat javításával a szabadpiaci árak mérséklését. Az árellenőrzést szigorítsuk meg. Értjük el a fogyasztói érdeket sértő, a közhangulatot károsan befolyásoló jelenségek visszaszorítását.

A kiskereskedelmi értékesítés változatlan árákon 5%-kal nőtt, ami kismértékben elmarad a tervezettől. A vegyes iparcikkek és az élelmiszerek értékesítése bővült leggyorsabban. A vendéglátásban viszont 5%-os volumencsökkenés következett be. Nagy figyelmet fordítottunk a községekben és a tanyán élők jogos igényeinek kielégítésére. Ennek eredménye-

ként ezeken a területeken levő üzletek árukínálata javult. Fejlődött a kereskedelmi munka kulturáltsága is, de ennek kedvező hatását sok helyen lerontotta a fogyasztók megkárosítása, a hiányhelyzettel való visszaélés. Az áruellátás javítása érdekében intézkedéseket kell tennünk a lakosság igényeinek alaposabb megismerésére, a termelési háttér átgondoltabb biztosítására, az üzletekből átmenetileg hiányzó termékek számának csökkentésére. Ösztönöznünk kell a külterületek ellátási szintjének átlagosnál gyorsabb emelését. Szorgalmazzuk a közétkeztetés színvonalának, az étkeztetési körülményeknek a javítását, különös tekintettel a középiskolások számának emelkedésére.

A szolgáltatások fejlődése a reáljövedelmek alakulásával összhangban lelassult. A szükségletek kielégítésének színvonalára területenként és szakmánként tovább differenciálódott. A kisiparosok száma több mint 1400-zal emelkedett, és elérte a 6300 főt. Elsősorban az építőipari és az ehhez kapcsolódó tevékenységet végzők száma nőtt gyorsan. A várakozástól eltérően a kisvállalkozások alig egyharmada végez szolgáltató tevékenységet. Erjük el a területenkénti indokolatlan különbségek mérséklését. A városokban és a nagyközségekben szervezzük meg az ügynevezett kisiparosok háza hálózat kialakítását. A külterületek jobb ellátása érdekében szélesítsük az „átjárásos” mozgalmat.

Öt év alatt mintegy 11 000 lakás épült. A csökkent mértékű állami lakásépítési feladatokat maradéktalanul teljesítettük. Elmaradás a magánéros lakás — főként családi ház — építkezéseknél következett be. A falvakban a korábbiakhoz hasonló arányban épültek lakások, ami hozzájárult a községek népességmegtartó képes-

Ideológia, művelődéspolitikai, szocialista életmód

Ideológiai munkánk szorosan kötődött az országos törekvésekhez, az időszerű politikai igényekhez. A szocialista építés tanulságainak feldolgozását és tudatosítását előtérbe állítottuk munkánkban. Igyekeztünk négy évtizedes fejlődésünket hűen bemutatni. Mindez segítette megyénk lakosságában a szocialista nemzeti és történelmi tudat fejlesztését, erősíteni a hazaszeretetet, a magyarság történetéhez, kultúrájához való ragaszkodást.

Az ideológiai munkánk is hozzájárult ahhoz, hogy megyénk lakossága nagyra értékelje hazánk társadalmi-politikai stabilitását. Bizik pártunkban, elismeri a politikánk realitását. A közgondolkodásban ugyanakkor megkoskodtak a világhelyzettel, a társadalmi fejlődéssel és a mai körülményeinkkel összefüggő megválaszolatlan kérdések, téves nézetek.

A közgondolkodásban gazdagítsuk és tegyük reálisabbá a szocializmusról kialakult felfogást. El kell érünk, hogy a szocializmusért dolgozó embereknek legyen nagyobb becsületük és tekintélyük. Az egyének, a közösségek bátrabban és szenvedélyesebben küzdjenek a lazaság, a fegyelmezetlenség ellen, határozottabban lépjenek fel az önzéssel és a közömbösséggel szemben. Fejlesszük a szocialista nemzeti érzést, a reális nemzeti önismertetet, a szomszédos és más népek megbecsülését, a szocialista országokkal és a

világ haladó erőivel való együttműködési készséget.

Propagandamunkánkban erősítettük az elvi igényességet és a valóság feltárására irányuló törekvést. Minden szinten nagyobb figyelmet fordítottunk a helyi politikai feladatok kimunkálására. Az új oktatási formákat gyorsan elterjesztettük, ezek — tapasztalataink szerint — alkalmasak az időszerű politikai és az ideológiai tájékoztatásra is. Érezhetően javult az érdeklődés, a vitakészség, erősödött a pártoktatás foglalkozásainak nyílt, demokratikus légkör.

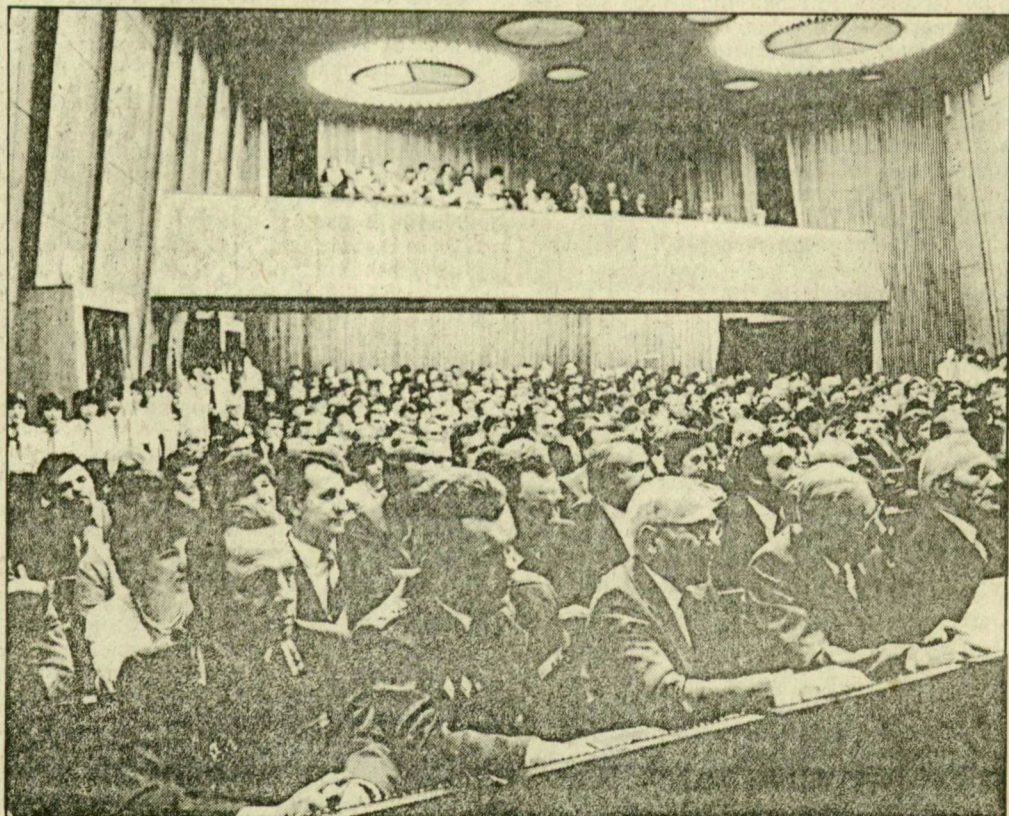
A párttagság politikai iskolázottságának szintjét, a beszámolási időszakban, jelentősen emeltük. Az Oktatási Igazgatóságunk a káderképzés és továbbképzés mellett a tömegoktatás propagandistáinak felkészítésében, a propagandisták továbbképzésében eredményesen tevékenykedett. A tömegszervezetekben folyó politikai propaganda pártkoordinációját javítottuk. Törekedtünk az oktatómunka tapasztalatainak kölcsönös cseréjére.

El kell érünk, hogy propagandamunkánk menet közben is képes legyen igazodni a változó körülményekhez. Csökkentsük a helyben és időben megválaszolatlan kérdések számát. A pártoktatás szemlélyi feltételeinek javítása érdekében bővítsük a propagandisták körét.

A belpolitikai agitációban megkülönböztetett figyelmet fordítottunk a népi-nemzeti egység megszilárdítására, a szövetségi politika következetes érvényesítésére. A gazdaságpolitikai agitációban hatékonyan ismertettük a megyei tapasztalatokat. Az életszínvonal alakulásával kapcsolatban segítettük a termelés és az elosztás, a teljesítmény és a jövedelem összefüggéseinek felismerését. Nem tudtuk elfogadtatni azt az álláspontot, hogy az életszínvonalat társadalmi méretekben megőriztük. A nemzetközi kérdésekkel foglalkozó agitációban hasznosítottuk megyénk széles körű nemzetközi kapcsolatainak tapasztalatait. A politikai agitációs munkában megkülönböztetett figyelmet fordítottunk a rétegagitációra, különös tekintettel az értelmiség és az ifjúság egyes csoportjaira. Az agitáció szervezeti és eszközrendszerét az igényeknek megfelelően fejlesztettük.

Nagyobb figyelmet kell fordítanunk a párttagok felkészítésére, a tömegek körében végzendő agitációra. Biztosítsuk a párttagság gyorsabb, pontosabb és hitelesebb tájékoztatását. Az agitációs munka meggyőző, mozgósító szerepét és konkrétitását fejleszteniük szükséges.

Sokoldalúan fejlesztettük tájékoztatási politikai munkánkat. Jelentősen megnőtt a dolgozók közéleti érdeklődése és igénye a gyors, hiteles és körültekintő politikai tájékoztatás iránt. Az olvasók érdeklődése nagyobb arányban a helyi kérdések felé fordult. A Csongrád megyei Hírlap és a Délmagyarország tájékoztató és meggyőző munkája fejlődött. A Magyar Televízió Szegedi Közzételi Stúdiója tájéko-

Pillanatképfelvétel a megyei pártterkezeletről

(Folytatás a 6. oldalon.)